

Posudek školitele disertační práce

Název práce: **Vyšší územní samosprávné celky v České republice a na Slovensku**

Autor práce: Mgr. Stanislav Caletka

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D.

Práce je obhajována na Ústavu politologie FFUK

Hodnocení:

Předkládaná disertační práce kolegy Stanislava Caletky je výsledkem autorova dlouhodobého zájmu o problematiku krajského a komunálního zřízení v České republice. Prakticky celé doktorské studium autora bylo zaměřeno právě na tuto problematiku, o čemž vypovídají i jeho publikované studie, zejména v rámci Parlamentního institutu, kde kolega Caletka pracuje.

Práce Stanislava Caletky je rozdělena do pěti kapitol (autor chybně čísluje také úvod, závěr a seznam literatury, které se nečíslují). První a nejrozsáhlejší kapitola je věnována historickému vývoji územně správního členění Československa v letech 1918-1989. Druhá, podobně rozsáhlá kapitola se věnuje problematice vzniku a vývoje krajského uspořádání ČR po roce 1989. Třetí část je pak věnována pravomocím krajské samosprávy. Ve čtvrté kapitole autor analyzuje jednotlivé krajské volby v ČR v letech 2000-2012. Poslední kapitola pak analyzuje problematiku vzniku a vývoje slovenského krajského/župního uspořádání po roce 1989.

Práce se soustřeďuje na dva klíčové jevy: jejím cílem je jednak popsat historický vývoj krajského uspořádání v prostoru ČR a SR v průběhu 20. století; zadruhé se pak autor věnuje především procesu utváření krajského zřízení v ČR po roce 1989.

Práce je především studií na téma procesu projednávání a schvalování reforem krajského uspořádání. Autora zajímají zejména argumenty a důvody, které vedly politickou elitu v jednotlivých zkoumaných historických obdobích k reformám krajského uspořádání. Zde si také autor všimá, jaké další faktory vstupovaly do debaty o těchto reformách, zejména v přelomových transformačních obdobích, tedy po roce 1948 a 1989. Největší prostor věnuje autor přípravě a průběhu reformy krajského uspořádání po roce 1989. Vzhledem ke svému dlouholetému zájmu o parlamentarismus autor sleduje zejména parlamentní debaty na toto téma v PSP ČR, analyzuje jednotlivé předkládané varianty krajského členění, důvodové správy a další legislativní a vládní materiály, především z provenience ministerstva vnitra. V analýze procesu projednávání reformy krajského zřízení v PS PČR spatřuji největší přínos Caletkovy práce.

Teoretickou základnu práce tvoří především práce z oblasti teorií veřejné správy a ústavního práva. Autor vychází ze základní teze, že ČR i SR jako unitární státy si uměle vytvořily vyšší územní samosprávné celky, jejichž podoba je výsledkem spíše soudobých mocensko-politických zájmů příslušníků politické elity, než výsledkem aplikace nějaké ideálně teoretické konstrukce. Kromě právníké a historicko-právníké odborné literatury reflektuje autor také stanoviska sociologů, demografů a politologů – zde zejména autor brněnské a olomoucké politologické školy, kteří se danou problematikou v ČR nejvíce zabývají. Autor spíše přejímá teze těchto autorů.

Za hlavní přínos Caletkovy práce je tedy možno považovat jednak hlubší sondu do historického vývoje krajského uspořádání (včetně zajímavých hodnocení např. krajské reformy z roku 1949), a dále pak především analýzu procesu projednávání reformy krajského uspořádání v české parlamentu na přelomu 20. a 21. století. Nosná je také komparativní část závěru, v níž autor ukazuje rozdílnosti mezi současným českým a slovenským krajským uspořádáním.

Práce je po formální stránce napsána dobře, autor vychází z relevantní odborné literatury. I když je práce spíše popisná a v některých částech příliš historizující, lze ji – vzhledem k rozsahu věnovanému politickému procesu po roce 1989 - považovat za převážně politologickou.

Práci proto doporučuji k obhajobě.

V Dobříši, dne 28. 6. 2016

.....
PhDr. Jan Bureš, Ph.D.